

Naturstyrelsen Sønderjylland
Felstedvej 14
6300 Gråsten

Att. Lonnie Jessen

Landzonetilladelse til etablering af 6 nye søer og udvidelse af 1 eksisterende sø i form af paddeskrab på Arnkilsøre

Adresse: Arnkilsøre 17, Kær, 6400 Sønderborg
Matrikel nr. 90 Kær, Ulkebøl

Afgørelse

Der gives landzonetilladelse til at etablere 6 paddeskrab på 600 m² - 1000 m², i alt 0,54 ha.

Figur 1: Oversigtskort fra ansøgning.

Vilkår

Landzonetilladelsen gives på følgende vilkår:

Natur og vandmiljø

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

natur@sonderborg.dk
sonderborgkommune.dk

11/09/2026
25/21026
KS: Bimy

- At anlægsarbejdet foregår i perioden 1. okt.-1. apr., dvs. uden for paddernes yngletid
- At vandhullerne får afrundede former, størrelse og placering som angivet i ansøgningsmaterialet.
- At det opgravede materiale udbredes i et jævnt lag på det ansøgte område.
- Kørsel med maskiner på ikke efterlade varige spor i overdrevet.
- Der må ikke ændres på dræn, så der opstår øget risiko for oversvømmelser af veje og stier.
- Der må ikke ud sættes dyr eller planter i vandhullerne, (klokkefrøer undtaget).
- Sønderborg Kommune underrettes når anlægsarbejdet er færdigt.

Vilkårene stilles for at sikre at etableringer af de nye vandhuller sker med mindst mulig negativ effekt på naturarealet, og områdes arter.

Tilladelsen er givet i henhold til § 35 stk. 1 i planloven¹ om ændret anvendelse af ubebygget areal i landzone.

Tilladelsen bliver offentliggjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside www.sonderborgkommune.dk under "Høringer" den 11. september 2026. I må ikke udnytte tilladelsen, før klagefristen er udløbet den 9. oktober 2026 kl. 23.59 (se klagevejledning på sidste side).

Hvis kommunen modtager klager over tilladelsen, må tilladelsen ikke udnyttes, før Planklagenævnet har afgjort sagen. Modtager vi en klage, får I besked med det samme. Hører I ikke fra os efter klagefristens udløb, har vi ikke modtaget klager.

Tilladelsen er gyldig i 5 år fra dags dato. I skal være opmærksom på, at denne afgørelse kun er givet i forhold til planloven.

Begrundelse for landzonetilladelse

Paddeskrabene skal etableres som et led i projektet om at få klokkefrøer tilbage til Als og generelt understøtte bevaringen af den samlede danske bestand. NST har i samarbejde med Amphi Consult udsat klokkefrøer i de eksisterende vandhuller der er på arealet i 2024, 2025 og 2026.

For at genudsætningen skal blive en succes omfatter projektet også forbedringer af levesteder for klokkefrøer så området kan understøtte en levedygtig bestand.

Ved etablering af de nye paddeskrab fjernes en del af det beskyttede overdrev, dog vil størstedelen stå tilbage og bevare sin nuværende tilstand. De dele af overdrevet der nedlægges, er lavninger der i forvejen ofte fremstår fugtige og hvori der opstår midlertidige søer i våde perioder. Vegetation i lavningerne fremstår også i højere grad med fugtighedsplanter som lysesiv

¹ LBK nr. 572 af 29/05/2024 – Bekendtgørelse af lov om planlægning

og alm. sumpstrå. Der er ikke registreret særligt værdifulde arter på overdrevet.

Skrabene laves i forskellige størrelser og dybler for at øge sandsynligheden for at der er egnede ynglevandhuller for klokkefrøerne hvert år, uanset vejret. Skrabene vil også kunne hjælpe den eksisterende population af løvfrøer der findes på Arnkilsøre.

Søerne placeres i lavninger, som i dag allerede fremstår fugtige og som er oversvømmede i det tidlige forår med udtørring i løbet af maj måned eller i løbet af sommeren.

Samlet set vurderes det, at søerne kan bidrage positivt til den landskabelige oplevelse og samtidig højne naturindholdet i området.

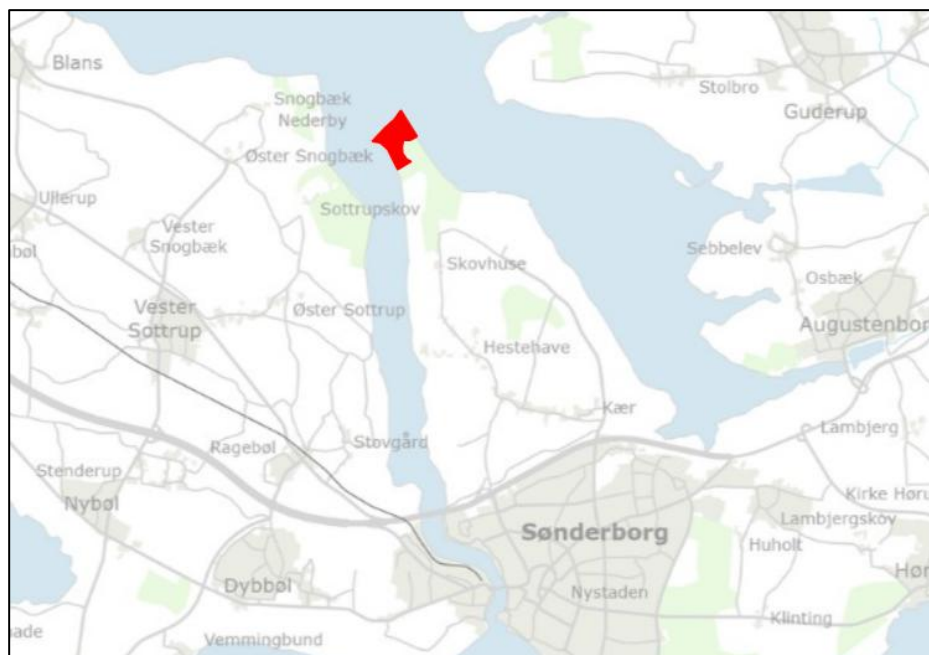
På denne baggrund vurderer kommunen i den konkrete sag, at søerne har en udformning, placering og anvendelse, der gør, at projektet ikke er i strid med kommunens praksis, landzonebestemmelser, naboindsigelse og de hensyn vi som myndighed skal varetage.

Tilladelsen er givet på betingelse af, at det ansøgte projekt udføres i overensstemmelse med:

- Projektmateriale af den 5. marts 2025 med tilhørende beskrivelse.

Redegørelse for det ansøgte projekt

I har søgt om landzonetilladelse til at etablere 6 nye paddeskrab samt udvidelse af et eksisterende på i alt 0,54 ha på matrikel nr. 90 Kær, Ulkebøl. Der bliver tale om lavvandede søer med afrundede former og skrånende brinker, der kommer til at fremstå naturligt i landskabet.

Oversigtskort som viser matr.nr. 90 Kær, Ulkebøl.

Formålet med projektet er primært at forbedre livs- og særligt ynglevilkår for de ny udsatte klokkefrøer. Samtidig kan det være med til at forbedre vilkårene for andre paddearter i området, særligt løvfrøer da de har mange af de samme betingelser for deres ynglevandhuller.

Situationsplan fra ansøgningen.

Beskrivelse af lokaliteten

Arealet er besøgt i marts 2025 og igen d. 24 juli 2026. Ved besøget i marts fremstod 5 af de 6 nye paddevandhuller som midlertidige søer, kun N5 var en tørlagt lavning, ved besøget i juli var alle lavningerne tørrelagte. Derfor er der behov for at udgrave lavningerne, hvis de skal kunne fungere som ynglevandhuller, særligt i tørre forår og somre.

Flere af lavningerne har en botanik der viser at de ofte er våde med forekomst af lysesiv, glanskapslet siv, alm. sumpstrå og pindsvineknop.

Resten af arealet er fremstår som et tørt overdrev af ringe kvalitet der er stærkt domineret af græsser.

U1 marts 2025

N3 marts 2025

N4 marts 2025

Gule areal for overskudsjord marts 2025

Fugtigt areal med pindsvineknop juli 2026

Vegetation juli 2026

Lovgrundlag

Ejendommen er beliggende i landzone, og ansøgningen om etablering af en sø kræver landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, idet projektet indebærer en ændring i arealanvendelsen.

Ved meddelelse af landzonetilladelse lægges der vægt på, at landskabelige og naturmæssige værdier tilgodeses.

Naboorientering

Kommunen har ikke sendt ansøgningen om landzonetilladelse til orientering hos dine naboer. Vi vurderer, at det ansøgte projekt er af underordnet betydning for naboerne i området, jævnfør planlovens § 35, stk. 5, fordi den eneste nabo der er matr.nr. 111 Kær, Ulkebøl hvor Arnkil frugtplantage ligger. Den del af matriklen der grænser op til matr.nr 90 er frugtplantage. N6 er det nye vandhul der placeres tættest på matr.nr. 111, det placeres ca. 50 m fra skel og 200 m fra nærmeste bebyggelse.

Som det fremgår af ansøgningen har NST selv kontaktet Sønderborg lufthavn, og har på den baggrund reduceret det samlede vandspejl med 0,11 ha.

Planmæssige forhold

Matriklen er ikke omfattet af kommuneplanramme eller lokalplan.

Landzonebestemmelserne skal virke for gennemførelsen af Kommuneplan 2023-2035. I denne landzonetilladelse er der foretaget konkrete vurderinger i forhold til de retningslinjer i kommuneplanen, som er relevante for det ansøgte projekt:

- [1.6.1](#) Landbrugserhvervet
- [2.1.2](#) Større sammenhængende landskaber
- [2.1.3](#) Bevaringsværdige landskaber
- [2.1.4](#) Kystnærhedszonen og det kystorienterede landskab
- [2.1.5](#) Geologiske interesser
- [2.2.2](#) Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og potentielle naturområder
- [4.1.1](#) Kulturhistorie

Se den fulde vurdering på bilag 1.

Øvrige hensyn

Der er terrænnært grundvand på det areal hvor søerne skal ligge, hvilke øger sandsynligheden for at de vil holde vand.

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er nr. 105 Augustenborg Skov, der ligger i en afstand af 6,7 km fra projektarealet. Området består af habitatområde nr. 200. Derudover grænser projektområdet op til Alssund, der i en afstand af ca. 7,5 km er sammenhængende med Natura 2000 området Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet rundt om Als. Natura 2000 området består af habitatområde 173 og fuglebeskyttelsesområde nr. 64, Flensborg Fjord og Nybøl Nor. Udpegningsgrundlagene for områderne er vist nedenfor. På baggrund af projektets karakter og beliggenhed vurderer kommunen, at projektet ikke i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter forringer levevilkårene for de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 200		
Naturtyper:	Strandeng (1330)	Næringsrig sø (3150)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Elle- og askeskov* (91E0)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64	
Fugle:	Edderfugl (T)

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Bilag IV-arter

Arter beskyttet ifølge EU-habitatdirektivets bilag IV må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder herunder særligt deres yngle- og rastesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Kommunen har registreringer af bilag-IV arterne klokkefrø, løvfrø og stor vand salamander, samt de fredede arter lille vandsalamander, butsnudet frø og skrubtudse i søerne på arealet. Disse arter vurderes at blive påvirket positive at projektet da de nye vandhuller vil være gavnlige som ynglevandhuller for flere af området padder, men særligt klokkefrø og løvfrø, det vil også øge fourageringsarealet for alle paddearterne.

I skovstykket ved siden af overdrevet er der fundet brunflagermus og sydflagermus, disse arter og flagermus generelt vurderes ikke at ville blive påvirket af projektet.

Samlet set vurderes det at projektet ikke har nogen negativ påvirkning på bilag IV arter.

§ 3 beskyttet natur

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at da søerne bliver over 100 m², vil den være omfattet af bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens §3, når der har indfundet sig et karakteristisk plante- og dyreliv i søen. Størrelsen af en §3 beskyttet sø udgøres af den åbne vandflade samt det tilstødende vådområde med vand- og sumplanter. Når søen omfattes af naturbeskyttelsesloven², må der ikke foretages oprensning eller andre ændringer i søen uden dispensation fra kommunen.

Anden lovgivning

- Du skal være opmærksom på, at du ikke uden kommunens godkendelse må lave ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, som kan medføre opstuvning af vand uden for din ejendom. Det er endvidere ejers eget ansvar, at eventuelle braklægnings. Eller MVJ-aftaler overholdes i forbindelse med projektet.

² LBKG nr. 927 af 28/06/2024 – Lovbekendtgørelse om naturbeskyttelse

- Hvis det i forbindelse med anlægsarbejdet bliver nødvendigt af udlede grundvand til vandløb, skal der forinden indhentes tilladelse hertil efter miljøbeskyttelsesloven. En eventuel ansøgning herom skal sendes til Sønderborg Kommune.

Øvrige forhold

- Forurenet jord - Hvis der under jordarbejdet konstateres en forurening af jorden, skal Sønderborg Kommunes afdeling Natur & Vandmiljø underrettes på 88 72 40 84 eller naturogvandmiljo@sonderborg.dk, jævnfør § 70 i LBK nr. 282 af 27. marts 2017.
- Fortidsminder - Støder man på arkæologiske levn under anlægsarbejdet, skal Museum Sønderjylland – Arkæologi Haderslev Dalgade 7, 6100 Haderslev på 65 37 08 01 eller planer@msj.dk straks tilkaldes, og arbejdet indstilles i det omfang det berører fortidsmindet, jævnfør museumslovens § 27.
- Servitutter - Vi har ikke taget stilling til, om projektet overholder eventuelle servitutter, deklarationer og kendelser, der påhviler ejendommen.

Klagevejledning

Der er mulighed for at klage til Planklagenævnet over Sønderborg Kommunes afgørelse i en 4 ugers periode, efter tilladelsen er offentliggjort på kommunens hjemmeside, jævnfør klagevejledningen sidst i dette brev.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klageperioden er udløbet.

Ønsker I at klage, skal klagen være indgivet til klageinstansen senest den 9. oktober 2026.

Hvis I har spørgsmål til afgørelsen, er I velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Nina Hauvgaard Degn

Biolog

Telefon 20 47 58 12

nidg@sonderborg.dk

Bilag 1

Landskab

Retningslinje	Kommunens vurdering
<u>1.6.1</u> Landbrugserhvervet Når landbrugsjord inddrages til andre formål end jordbrug, skal det dokumenteres, at der er taget de størst mulige hensyn til landbruget. Arealudlæg til andre formål end jordbrug kræver en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse.	Området er omfattet af udpegningen som værdifuldt landbrugsområde. Da ejendommen ikke er landbrugsnoteret, vurderer Sønderborg Kommune at udpegelsen for matriklen ikke er retvisende i forhold til den eksisterende anvendelse.
<u>2.1.2</u> Større sammenhængende landskaber I de større sammenhængende landskaber skal landskabets visuelle og landskabelige sammenhæng sikres og landskaberne skal i udgangspunktet friholdes for nye større tekniske anlæg og større byggerier, der slører landskabssammenhængene.	Det ansøgte projekt indebærer udelukkende at omdanne våde lavninger /midlertidige søer til mere permanente vandspejle. På den baggrund vurderer Sønderborg kommune at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det større sammenhængende landskab.
<u>2.1.3</u> Bevaringsværdige landskaber I de bevaringsværdige landskaber skal hensynet til landskabet vægtes højt. De bevaringsværdige landskaber skal friholdes for ny spredt bebyggelse, større tekniske anlæg, byudvikling, anlægsarbejder og større beplantninger, der forringer landskabets bevaringsværdige karakter og oplevelsesværdier.	Det ansøgte projekt indebærer udelukkende at omdanne våde lavninger /midlertidige søer til mere permanente vandspejle. På den baggrund vurderer Sønderborg kommune at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det bevaringsværdige landskab.
<u>2.1.4</u> Kystnærhedszonen og det kystorienterede landskab Kystnærhedszonen skal friholdes for yderligere bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af placering ved kysten. Mulighederne for placering uden for kystnærhedszonen skal belyses i nødvendigt omfang. Offentlighedens adgang og oplevelsesmulighederne i	Matriklen ligger inden for kystnærhedszonen. Da det ansøgte projekt ikke bliver synligt fra kysten og da klokkefrøerne allerede er udsat i matriklens eksisterende søer er alternative placeringer ikke undersøgt.

kystlandskabet skal sikres og udbygges. Udsigt- og indsigte over kystlandskabet må som udgangspunkt ikke forringes eller forhindres og oplevelses værdierne må ikke forringes.	
<u>2.1.5</u> Geologiske interesser Geologiske profiler i kystklinter og råstofgrave bør holdes åbne og tilgængelige. Landskabsformer, blotlagte geologiske profiler mv., som tydeligt viser landskabets geologiske tilblivelse, bør bevares og holdes synlige uden skæmmende eller slørende beplantning og bebyggelse. Landskabsformer og blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og de geologiske processer, bør bevares og beskyttes.	Dele af matr.nr. 90 Kær, Ulkebøl er omfattet af geologiske interesser, da de nye søer ligger uden for dette område vurderes områdets geologiske interesser ikke at blive påvirket.
<u>2.2.2</u> Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og potentielle naturområder Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser skal søges bevaret og udvidet. I områderne med særlige naturbeskyttelsesinteresser skal der tages afgørende hensyn til naturværdierne. Eksisterende områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser må ikke inddrages til byudvikling, og øvrig arealanvendelse, byggeri, anlæg mv. må ikke gennemføres, hvis det kan forringe naturværdierne i området.	Projektet placeres i et §3 beskyttelsesnaturområde og der er derfor søgt dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3.
<u>4.1.1</u> Kulturhistorie De fysiske spor af kulturhistorien i Sønderborg Kommune skal bevares og beskyttes gennem de offentlige	De fysiske spor af kulturhistorien i Sønderborg Kommune skal bevares og beskyttes gennem de offentlige myndigheders formidling, planlægning og administration. De beskyttelsesinteresser, der er beskrevet i retningslinjerne 16.2.1.

myndigheders formidling, planlægning og administration.	til 16.8.1 skal tilgodeses. Der er ikke registreret væsentlige jordfaste fortidsminder i nærheden af arealet. Museum Sønderjylland har vurderet at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejdet. Der skal derfor foretages en forundersøgelse af området, inden anlægsarbejdet påbegyndes.
--	--

Den fulde beskrivelse kan tilgås på linket, som angiver nummeret, på retningslinjen.

Kopi til:

Danmarks Naturfredningsforening: dnsoenderborg-sager@dn.dk

Friluftsrådet: soenderborg@friluftstraadet.dk

Museum Sønderjylland: planer@msj.dk

Sønderborg Lufthavn: post@sonderborg-lufthavn.dk

Klagevejledning

Der er mulighed for at klage over Sønderborg Kommunes landzonetilladelse, i indtil 4 uger, efter tilladelsen er offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Afgørelser efter planlovens § 35, stk. 1 kan påklages til Planklagenævnet efter reglerne i planlovens § 58, stk. 1, nr. 1.

Rettidig klage over en landzoneafgørelse har opsættende virkning, medmindre Planklagenævnet konkret bestemmer andet, jf. planlovens § 60 a, stk. 2.

Klageberettigede er alle med retlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er også landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen som formål. Disse foreninger og organisationer kan klage på betingelse af at foreningen eller organisationen har vedtægter og love, som dokumenterer dens formål, og at foreningen eller organisationen repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. planlovens § 59.

Du klager skriftligt via Klageportalen. Kommunen henviser til vejledningen om klageprocessen på Nævnenes Hus' hjemmeside:

<https://naevneneshus.dk/naevnsoversigt/planklagenaevnet/vejledning/>

Planklagenævnet opkræver et gebyr for behandling af klagen. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og på 1800 kr. for virksomheder og organisationer.

Planklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du mener, der er særlige forhold, der gør, at du trods vejledning ikke kan forventes at kunne anvende klageportalen, kan du eller din eventuelle repræsentant sende en begrundet anmodning om fritagelse for brug af klageportalen til Planklagenævnet via mail på plan@naevneneshus.dk.

En ansøgning om fritagelse bedes du orientere kommunen om.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge planlovens § 62, stk. 1, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.